

HRVATSKI POMORSKI MUZEJ SPLIT

MUZEJSKO-EDUKATIVNI PROGRAMI

HRVATSKI POMORSKI MUZEJ SPLIT

MUZEJSKO-EDUKATIVNI PROGRAMI

HRVATSKI
POMORSKI
MUZEJ
SPLIT

Split, kolovoz 2017.

Draga djeco, odgojitelji, nastavnici i profesori, dragi posjetitelji i prijatelji Muzeja!

Katalog muzejsko-edukativnog programa Hrvatskog pomorskog muzeja Split priređen je i posebno osmišljen za djecu predškolske i učeničke dobi kao i za zajednicu edukatora, odgajatelje, nastavnike i profesore. Za jedne i druge, cilj nam je isti: upoznavanje s muzejsko-edukativnim sadržajima zbog odabira prigodnog programa prilikom planiranja posjeta Muzeju. Ovi programi doprinose razvoju društveno-kulturnih i odgojno-obrazovnih vrijednosti kod djece i učenika, kao i realizaciji ciljeva kojima *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* daje osobitu pozornost, potiče školske i izvanškolske aktivnosti te suradnju s kulturnim ustanovama. Muzejsko-edukativni program Hrvatskog pomorskog muzeja Split vezan je uz stalni izložbeni postav te uz povremene muzejske izložbe tijekom godine, tematski određene pomorskom povijesti hrvatskog naroda. Edukativnim izložbama, tematskim radionicama, kreativnim igraonicama i edukativnim publikacijama želimo djeci dati dodatnu dimenziju učenja, razvijanju senzibiliteta i zanimanja za pomorsku baštinu, ali i približiti te pobliže objasniti muzejsku djelatnost.

U Hrvatskom pomorskom muzeju Split provode se samostalni edukativni projekti, a Muzej se uključuje i u edukativne projekte s drugim muzejima, ustanovama i školama. Kreiranjem muzejsko-edukativnog programa za sve uzraste, sve smo bliže jednom od muzejskih poslanja i ostvarenju vizije: uključiti što veći broj mladih u muzejske programe i afirmaciju muzejske djelatnosti.

MUZEJSKO-EDUKATIVNE I KREATIVNE RADIONICE

Priče iz muzeja

Hrvatski pomorski muzej Split baštini muzejske predmete koji svjedoče o bogatoj hrvatskoj pomorskoj povijesti. Svaki predmet donosi svoju priču, koja nam približava plovidbu morem, uči nas dijelovima broda, čemu služi kompas, kormilo, feral te ostala brodska oprema, a što „zmaj“ i „morska sirena“ rade na brodu...

Uzrast: djeca predškolske dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

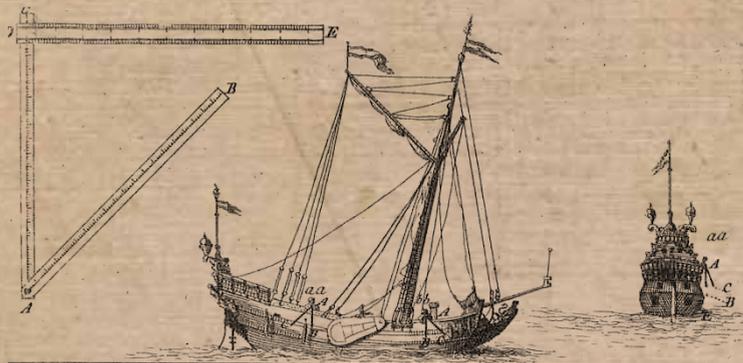
Trajanje: 60 minuta

Materijal/Tehnika: drvene boje, papir, plastelin

Korelacija: priroda i društvo, likovna kultura, vjeronauk/etika

Cijena radionice po djetetu: 10 kuna

57

58

Otkrijmo tajne koje muzej skriva

Muzejski predmeti skrivaju tajne. Što je to sekstant i čemu je služio, tko je bio prvi Hrvat koji je oplovio svijet, što je to brik, a što bark, ...?

Uzrast: učenici viših razreda osnovne škole

Trajanje: 90 minuta

Materijal/Tehnika: muzejski kviz.

Najbolji će biti nagrađeni!

Korelacija: povijest, zemljopis, priroda i društvo, hrvatski jezik i književnost, fizika, biologija, kemija

Cijena radionice po djetetu: 10 kuna

Sveti Nikola

Sveti Nikola omiljeni je dječji svetac, njihov zaštitnik te zaštitnik putnika i pomoraca. Životopis ovoga sveca otkriva kako je postao zaštitnik putnika, pomoraca i djece.

Uzrast: djeca predškolske dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 60 minuta

Materijal/Tehnika: škare, ljepilo, kolaž papir, papir

Korelacija: priroda i društvo, likovna kultura, vjeronauk/etika

Cijena radionice po djetetu: 15 kuna

RibOlovka

Povijest ribarstva na Jadranu donosi saznanja o tradicionalnim ribarskim brodovima (gajeta, leut, trabakul), ribarskom alatu (špurtil, vrša, osti), vrstama riba u Jadranskom moru, ribarskom leksiku; koliko je ribarstvo važno i održivo.

Uzrast: učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 70 minuta

Materijal/Tehnika: edukativna vježbenica „RibOlovka“

Korelacija: priroda i društvo, likovna kultura, hrvatski jezik i književnost

Cijena radionice po djetetu: 10 kuna

More, amfore, brodovi...

Tijekom podvodnih arheoloških istraživanja Jadranskog mora pronađeni su predmeti kao što su: pitos koji se upotrebljavao za pohranu namirnica, žita, kasnije ribe, te amfore i drugi predmeti svakodnevne uporabe (posude, zdjelice, vrčevi).

Uzrast: djeca predškolske dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 80 minuta

Materijal/Tehnika: modeliranje gline

Korelacija: priroda i društvo, povijest, likovna kultura, hrvatski jezik i književnost

Cijena radionice po djetetu: 10 kuna

Mornarska škrinja

Mornarska škrinja skriva mnoge tajne. Što su mornari nekada u njoj čuvali? Blago, zlato, dragulje, ili nešto drugo?

Uzrast: djeca predškolske dobi i nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 80 minuta

Materijal/Tehnika: papir, karton, škare, ljepilo, kolaž papir, flomasteri, drvene bojice

Korelacija: priroda i društvo, povijest, likovna kultura

Cijena radionice po djetetu: 15 kuna

Sveci zaštitnici pomoraca, ribara i brodograditelja

Brojni su sveci kojima su se pomorci, ribari i brodograditelji utjecali za vrijeme svojih dugih plovidbi uvjereni kako će ih molitva i vjera u njih spasiti od nevremena i brodoloma (Bogorodica, sv. Nikola, sv. Andrija, sv. Mihovil, sv. Kristofor, sv. Ivan Trogirski...).

Pomorci su na pramcima brodova često isticali pulene, drvene skulpture koje su prema njihovim vjerovanjima štatile brod, kapetane i mornare od nedaća na moru.

Uzrast: djeca predškolske dobi te učenici nižih i viših razreda osnovne škole

Trajanje: 60 – 90 minuta

Materijal/Tehnika: modeliranje gline

Korelacija: priroda i društvo, povijest, likovna kultura, vjeronauk/etika

Cijena radionice po djetetu: 10 kuna

Mornarska odjeća i odlikovanja

Pomorci su u svojoj službi nosili odore kojima se identificirao njihov status i dužnost koju su obnašali. Razlikuju se odore mornara, časnika, kapetana i admiralata. Odlikovanja stečena za posebne zasluge isticali su kao ukras na svojim odorama.

Uzrast: djeca predškolske dobi i učenici nižih razreda osnovne škole

Trajanje: 80 minuta

Materijal/Tehnika: izrada medalja od kartona i kolaž papira, lijepljenje na drvene kvačice

Korelacija: priroda i društvo, povijest, likovna kultura

Cijena radionice po djetetu: 15 kuna

Trajektom na otoke

Trajekti su najvažnija veza između kopna i otoka. Kakvi su to brodovi, što oni znače otočanima? Što bi se dogodilo kada trajekti ne bi plovili?

Uzrast: od 3 do 7 godina

Trajanje: 60 minuta

Materijal/Tehnika: bojanka „Od Bodulke do Hrvata trajektna je to bojanka“

Korelacija: priroda i društvo, likovna kultura

Cijena radionice po djetetu: 15 kuna

*Od Bodulke
do Hrvata
trajektna je to
b janka*

Tvrđave: posade i opsade

Tvrđava Gripe, u kojoj je danas smješten Hrvatski pomorski muzej Split, podignuta je u 17. stoljeću kako bi branila grad Split za vrijeme osmanlijskih napada. Spasila je Split i njegove žitelje od najteže opsade Turaka 1657. godine. Tvrđava Gripe je historijski fortifikacijski spomenik istaknute vrijednosti, tipičan primjer baroknog bastionskog utvrđenja.

Uzrast: 4. – 6. razreda osnovne škole

Trajanje: 70 minuta

Materijal/Tehnika: edukativna igra „Tvrđave: posade i opsade“

Korelacija: priroda i društvo, povijest, zemljopis

Cijena radionice po djetetu: 20 kuna

Mala škola brodogradnje – brodovi, zanati i alati

Hrvatski brodovi svjedoci su tisućljetne hrvatske brodograditeljske tradicije koja se ogleda u broju škerova i brodogradilišta na istočnoj obali Jadrana, u znanju potrebnom za gradnju različitih tipova brodova, leksiku – nazivima brodograđevnog alata. Veliko je znanje i umijeće bilo potrebno našim majstorima – kalafatima u izgradnji brodova. Brodogradnja nije samo tehnika, već svojevrsna umjetnost i kultura u najširem smislu tog pojma.

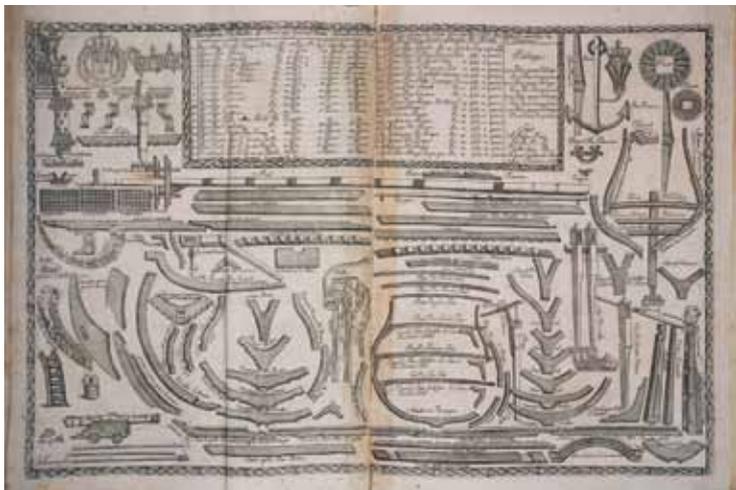
Uzrast: 3. – 5. razred osnovne škole

Trajanje: 90 minuta

Materijal/Tehnika: radna bilježnica „Mala škola brodogradnje – brodovi, zanati, alati“

Korelacija: priroda i društvo, povijest, zemljopis

Cijena radionice po djetetu: 15 kuna

Plovidba u prošlost – mala škola baštine Kaštelanskog zaljeva

Hrvatski pomorski muzej Split u suradnji s Muzejom grada Kaštela plovi u prošlost povijesnim brodom – trabakulom „Rižana“ kroz Kaštelanski zaljev, s posjetom Kaštelu Vitturi i stalnom muzejskom postavu, do ostataka antičkog nalazišta, ostataka naselja Siculi na Resniku.

Uzrast: 5. – 8. razred osnovne škole

Trajanje: 4 – 6 sati

Materijal/Tehnika: samostalno istraživanje na arheološkom lokalitetu, radna bilježnica „Plovidba u prošlost“

Korelacija: priroda i društvo, povijest, zemljopis

Cijena radionice po djetetu: 80 kuna (u cijenu je uključena plovidba brodom „Rižana“, pedagoški materijali)

PREDAVANJA I PROJEKCIJE

Brodovi, more, bitke

Povijesni razvoj broda (od debla i ladve do plovila, jedrenjaka i parobroda); „Bitka kod Lepanta“ 1571. godine; „Viški boj“ 1866. godine. . .

Predavanje i projekcija: Predavanje i projekcija: za učenike viših razreda osnovne škole i učenike srednjih škola

Trajanje: 60 minuta

Korelacija: povijest, zemljopis/geografija, fizika, hrvatski jezik i književnost

Hrvatski mornari u sastavu Austrougarske ratne mornarice

Hrvatski mornari u službi Austrougarske Carske i kraljevske ratne mornarice bili su istaknuti i vrsni pomorci te presudni sudionici najvećih pomorskih bitaka na Jadranu.

Predavanje i projekcija: za učenike VII. i VIII. razreda osnovne škole i učenike gimnazija i srednjih strukovnih škola

Trajanje: 60 minuta

Korelacija: povijest, zemljopis/geografija, fizika

Povijesni brod „Istranka“

Austrougarska carska jahta „Istranka“ sagrađena je 1896. godine. Brod jedinstven po izgradnji i izgledu plovio je pod stijegom četiriju država; šest puta je mijenjao ime. Stoljetna povijest ovog broda čini ga autentičnim materijalnim dokazom jednog vremena; izvor je podataka o brodogradnji, tipologiji brodova, navigaciji i dizajnu. Brod „Istranka“, zbog svojih uloga u povijesnim događajima presudnima za povijest Hrvatske, Europe i svijeta, predstavlja povijesni simbol jednoga vremena i dio kolektivne memorije čovječanstva.

Predavanje i projekcija: za učenike VIII. razreda osnovne škole i učenike gimnazija i srednjih strukovnih škola

Trajanje: 60 minuta

Korelacija: povijest, zemljopis/geografija, fizika

Hrvatska ratna mornarica

Hrvatska ratna mornarica utemeljena je 12. rujna 1991. godine odlukom prvog predsjednika Republike Hrvatske, Franje Tuđmana. Prvi zapovjednik HRM-a bio je admiral Sveto Letica čija je admiralska odora izložena u Hrvatskom pomorskom muzeju Split. Desantno jurišni brod „Cetina“ (DJB-103), prvi je zarobljeni i prvi ratni brod u sastavu Hrvatske ratne mornarice.

Predavanje i projekcija: za učenike VIII. razreda osnovne škole i učenike gimnazija i srednjih strukovnih škola

Trajanje: 60 minuta

Korelacija: povijest, zemljopis/geografija

Sva predavanja i projekcije organiziraju se po dogovoru kroz cijelu godinu.

PCMORSKA KARTA
JADRANSKOG MORA

STRUČNO VODSTVO KROZ MUZEJSKI POSTAV

Stručna vodstva kroz muzejski postav imaju za cilj približiti skupini djece ili učenika muzejski sadržaj, prilagođen njihovoj dobi, predznanju, zainteresiranosti.

Uobičajeno trajanje vodstva za učenike je 45 minuta, no može se produljiti ili skratiti, ovisno o željama. Stručno vodstvo za djecu predškolske dobi traje do 30 minuta.

Muzej ima osiguran pristup i parkirno mjesto za posjetitelje s posebnim potrebama.

Korelacija: povijest, zemljopis/geografija, fizika, kemija, vjeronauk/etika, hrvatski jezik i književnost, matematika

Vrijeme održavanja: kroz cijelu godinu

Preporuke prilikom posjeta Muzeju

Preporuča se, prije planiranog posjeta, kontakt s Muzejom radi ugodnije i kvalitetnije provedbe naših programa te dogovor s muzejskom pedagoginjom o vrsti planiranog posjeta (stručno vodstvo kroz muzejski postav, radionice, predavanja), prilagođenosti pojedinog programa dječjem uzrastu, trajanju odabranog programa te o upotrebi edukativnog materijala.

Poželjno je, prije dolaska u Muzej, s djecom i učenicima razgovarati o instituciji koju posjećujete te ih uputiti na primjereno ponašanje, potaknuti ih da promatraju, uočavaju i postavljaju pitanja. Vaša angažiranost za vrijeme posjeta Muzeju dobar je primjer koji ohrabruje djecu da što aktivnije sudjeluju u izvedbi muzejsko-edukativnih programa.

Preporuke nakon posjeta Muzeju

Preporuča se, po povratku iz Muzeja, razgovarati s djecom o dojmovima. Predložimo i daljnju razradu usvojenog znanja kroz crtanje, povezivanje s drugim nastavnim jedinicama, prezentaciju dječjih i učeničkih radova na izložbi u vrtiću, školi i Muzeju.

Povratna informacija o vašim dojmovima, iskustvima, ali i prijedlozima o nekom novom, mogućem muzejsko-edukativnom programu, bila bi nam dragocjena u našim nastojanjima proširenja ponude i podizanja kvalitete našeg muzejsko-edukativnog programa.

Informacije i kontakti

Hrvatski pomorski muzej Split

Glagoljaša 18, 21000 Split

tel: 021/347-346 / fax: 021/348-092

e-mail: hpms@hpms.hr; www.hpms.hr

Pratite nas i na Facebooku! -

facebook.com/HrvatskiPomorskiMuzejSplit/

Muzejska pedagoginja

Branka Despotušić 021/684-472

Radno vrijeme

listopad – svibanj

pon., uto., sri., pet.: 9:00 – 15:00

četvrtak: 9:00 – 19:00

subota: 9:00 – 15:00

lipanj – rujan

ponedjeljak – subota: 9:00 – 20:00

Izvan radnog vremena – uz prethodnu najavu.

Cjenik

ulaznica za odrasle – 20 kuna

ulaznica za djecu – 10 kuna

stručno vodstvo na hrvatskom jeziku (do 30 osoba) – 50 kuna

stručno vodstvo na engleskom jeziku (do 30 osoba) – 100 kuna

predavanje uz projekciju – 50 kuna

Nakladnik:

Hrvatski pomorski muzej Split

Za nakladnika:

Danka Radić

Autorica programa i teksta:

Branka Despotušić, muzejska pedagoginja

Koautorica teksta:

Mirja Lovrić, viši kustos

Fotografije:

Hrvatski pomorski muzej Split

Priprema i tisak:

Dalmacijapapir – Split

Naklada:

500 primjeraka

ISBN 978-953-7742-04-1

